

Gestapovske metode proti koroškim Slovencem

V soboto, dne 14. t. m. zgodaj zjutraj, še preden se je zdanilo, so vdrle motorizirane kolone avstrijskih policistov v mirne in deloma še speče slovenske vasi srednjega Roža ter pričele pod pretezo, da iščejo skrito orožje, izvajati široko zasnovano in skrbno pripravljeno akcijo hišnih preiskav pri slovenskih antifašistih.

V teku tega nasilja so policisti aretirali večje število slovenskih antifašistov ter jih odgnali v Vrbo, kjer so jih izročili tamošnjim FSS-ovcem, ki so jih zasliševali ves dan. Šele zvečer so nekatere aretirance izpustili na svobodo, nekaj pa so jih pridržali in odpremili v zapore.

Ni to prvič, da je delala policija hišne preiskave pri zavednih Slovencih in antifašistih. Ta način policijskega udejstvovanja je še v svežem spominu iz časov tisočletnega rajha, ko so bile take in podobne teroristične akcije v slovenskih vaseh na dnevnem redu. Prav tako še nihče ni pozabil množičnih hišnih preiskav posebno v prvih letih po zlomu nacizma, ko ponekod skoraj nobeni slovenski hiši niso prizanesli. Z navajanjem raznih prozornih pretvez in tudi brez vzroka utemeljitve je takrat vdrila avstrijska in zasedbena policija v hiše in stanovanja znanih Slovencev in celo v cerkev ter premetavala vse, kar ni bilo pribito.

Tako je bilo tudi zadnjo soboto, ko se je policija ob petih zjutraj pripeljala na petih kamionih v Št. Jakob, Podgorje in Sveče. Takoj so na način, ki je znan iz časov gestapovskega gospodstva, jurišali in obkolili hiše Slovencev in antifašistov ter v mnogih primerih vrgli družine, ki so še spale iz postelj. Oholo in surovo so spraševali za orožjem in nato preiskavali stanovanja do zadnjega kotička.

Kako so avstrijski policisti iskali orožje vido vidimo iz primera v Podgorjah. Ob šesti uri zjutraj so obkolili hišo tovariša Legata. Bilo jih je okrog 20. Gospodarju so najprej rekli, da vedo, da ima zakrito orožje in municijo v hiši in naj vse to takoj odda, drugače morajo hišo preiskati. Tov. Legat je bil najprej začuden in presenečen, nato pa jim je na primeren način odločno povedal, da nima tega, kar iščejo. To jim očitno ni bilo po volji in so takoj pričeli brskati in premetavati po hiši. Kako dosledno in temeljito so iskali orožje, se je videlo v tem, da so pregledali med drugim tudi najmanjše predalčke za začimbe, prebrskali mizne predale, predalčke nočnih omaric, premetali stvari v vseh sobah, v shrambi, kleti, hlevu, na skednju in na podstrešju. Tu so med drugo ropotijo našli stare neuporabne tapetirane stole, ki so se »vestnim« policistom zdeli posebno sumljivi in primerni kot skrivališče orožja. Ko so jih prebadali z bajonet, so morali razočarani ugotoviti, da vsebujejo samo preperelo žimo. Zato so vdrli v shrambo, kjer so vse premetali in v takem stanju tudi pustili, ko so odhajali.

Toda niso iskali zastoj. Našli in zaplenili so »orožje«, ki so ga verjetno dejansko iskali: Razne brošure, ki jih je izdala avstrijska KP, Titovo sliko, prepis igre »Naša pot«, verski list »Nedelja«, koledar Mohorjeve družbe iz Celja, Slovenski vestnik, Volkswille, humori-

stične priloge »Osterratschen« in »Pfingstorgel« ter drugo tako »nevarno« orožje.

Z zmagošnjimi obrazi so po večurni brezuspešni preiskavi odnesli te brošure, knjige in časopise. Zvečer pa so se očitno spomnili, da so pri tov. Legatu prav za prav iskali pravo jekleno orožje, ne pa časopise in drugo literaturo. Spoznali so, da so v svojem navdušenju in zaletu pomotoma zamenjali

morilno orožje z orožjem duha, ko so zaplenili napredno slovensko in avstrijsko literaturo. Da bi obdržali videz pravnosti svojega početja so zvečer vrnili nekaj zaplenjenih tiskovin.

Toda to ni sam primer, ki jasno kaže, kako in kakšno »orožje« išče avstrijska policija pri koroških Slovencih. Tudi v Št. Jakobu so odnesli take in podobne brošure, ki so jih tovariši lani dobili na mladinski progi v Jugoslaviji. Po-

Samo slovenska gimnazija in slovensko učiteljske v Celovcu, ki ga odločno zahtevamo, bi nam mogla zjamčiti, da bo naraščaj naše mlade domače inteligence vzgojen v pravilnem narodnem duhu.

vsem značilno za avstrijsko policijo, ki prireja lov na slovenske knjige in časopise ter se pri tem poslužuje znanih gestapovskih metod, je tudi to, da so pri več tovariših med preiskavo raztrgali pode v sobah in še tam iskali »orožje«.

Da so te šikane naperjene izključno proti koroškim Slovencem in zavednim antifašistom, je razvidno iz dejstva, da so v soboto delali preiskave samo pri naših ljudeh. Pri tem se poslužujejo izgovora, da iščejo orožje, v resnici pa je vse to načrten lov na slovensko literaturo, ki se je bojijo, ker vsebuje resnico.

Kdor natančneje pogleda, kdo se nahaja v avstrijski policiji in kdor ve, da ji složno poveljuje bivši Hitlerjev oficir in bivši član štaba za progone proti slovenskim partizanom, temu je tudi razumljivo, zakaj pri znanih nacistih, o katerih se točno ve, da imajo orožje, ne delajo hišnih preiskav oziroma ne izvajajo posledic. Številne priče n. pr. lahko potrdijo, da so pred šestimi meseci našli pri ilegalnemu nacistu Binterju v Št. Jakobu pištolo, ki jo je imel skrito v svojem stanovanju, toda kljub temu omenjenemu »domovini zvestemu južnemu Korošcu« še do danes niso skrivili lasu.

Tudi v vseh teh dejstvih se ponovno odraža tista »naklonjenost« avstrijskih oblasti do slovenskega in antifašističnega ljudstva na Koroškem, v kateri je dr. Romauch v imenu deželnega glavarja Wedeniga in njegovega namestnika Herkeja šele pretekli četrtek skušal prepričevati mladinsko delegacijo s pomočjo policijskega nasilja. Na temelju te »naklonjenosti« delajo pri Slovencih masovne hišne preiskave, jih šikanirajo na najrazličnejše načine in jim grozijo z gestapovskimi metodami, medtem ko istočasno očitno zagovarjajo naciste in razne neofašistične elemente. Z zadnjimi preiskavami so sedanji koroški oblastniki ponovno pokazali svoje pravo lice, ki izraža strupeno sovraštvo in mržnjo do slovenske besede in sploh do vsega, kar je slovenskega in naprednega. Ko so poslali policijo v slovenske vasi z zlagano utemeljitvijo, da išče orožje pri Slovencih, so se ponovno razgalili kot strupeni in nepomirljivi sovražniki koroških Slovencev.

Slovenskega ljudstva na Koroškem pa niso strli nacisti, ki so ga dnevno terorizirali na podobne načine. Strli ga tudi niso v zadnjih letih, ko so zasledovali in zapirali najbolj zavedne antifašistične borce. Še manj pa ga bodo mogli streti danes, ko stoji enotno in močno v odločni borbi za svoje pravice in za svojo svobodo. Tako ravnanje samo prepričljivo nakazuje, kakšne enakopravnosti in kakšnih pravic bi bilo deležno v »demokratični« Avstriji. Te dragocene izkušnje narekujejo dolžnost in nujnost, da se še odločneje bori za končno osvoboditev in za priključitev Slovenske Koroške k matični državi Titovi Jugoslaviji.

Opozorilo mladincem

Mladinci, ki nastopajo na mladinskem dnevu, naj pridejo zanesljivo ob vsakem vremenu v petek, dne 20. avgusta 1948 ob 19. uri v Logo ves, kjer naj se javijo v gostilni »Marica«, ker dobijo tam nadaljnja navodila. Z vlakom, ki pelje ob 18. uri iz Celovca, se bo peljal tudi tovariš, ki jih bo spremljal na pravo mesto.

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško

Mladina in prebivalstvo Slovenske Koroške

vsi na veliki

MLADINSKI DAN

ki bo v nedeljo, 22. 8. ob 14. uri pri Kopitnjaku v Logi vesi

Na sporedu so:

MASOVNI FIZKULTURNI NASTOP
NASTOPI FIZKULTURNIH SKUPIN
PEVSKE TOČKE — RECITACIJE
TAMBURAŠI

Nato v gostilni »Marica« miting s prosto zabavo in plesom
ZVEZA MLADINE ZA SLOVENSKO KOROŠKO

Anglo-ameriške oblasti v Trstu kršijo mirovno pogodbo z Italijo

V nadaljevanju razprave o tržaškem vprašanju v Varnostnem svetu je govoril zastopnik Sovjetske Ukrajine Manuilski, ki je odobral jugoslovansko pritožbo glede kršitve mirovne pogodbe z Italijo pri upravi Trsta s strani Združenih držav Amerike in Velike Britanije. Podprl je zahtevo Jugoslavije po ukinitvi posebnih dogovorov britansko-ameriške vojaške oblasti, ki podrejajo Trst v finančnem in gospodarskem pogledu Italiji. Kljub svarilu zunanjega ministra Sovjetske zveze Molotova, zavlačujejo Angleži in Amerikanci izvolitev guvernerja za Trst v neskončnost, kar jim omogoča, da spremenijo Trst v svoje brodomno oporišče.

Dalje je izjavil Manuilski, da delegacija Sovjetske Ukrajine vztraja na tem, da izvoli Varnostni svet guvernerja za Trst in zagotovi, da bodo anglo-ameriške oblasti prevzete obveznosti upoštevale. Odločno je poudaril, da je ukrajinski narod zvest načelu upoštevanja mednarodnih dogovorov in mednarodnih pogodb.

Za ukrajinskim delegatom je govoril jugoslovanski zastopnik, dr. Vilfan. Izjavil je, da poskušajo Združene države Amerike in Velika Britanija, namesto da bi garantirale enakopravnost Italije in Jugoslavije v pogledu Svobodnega tržaškega ozemlja, spremeniti Trst v popolnoma finančno in gospodarsko odvisnost od Italije.

Dr. Vilfan je predložil Varnostnemu

svetu resolucijo, v kateri pravi: »Dogovorijo anglo-ameriških oblasti z Italijo glede Trsta so v nasprotju s posebnimi določbami italijanske mirovne pogodbe. Te določbe ni mogoče spraviti v sklad s statutom Svobodnega tržaškega ozemlja in se morajo zaradi tega ukiniti.« Dalje predlaga v resoluciji, da ustvari Varnostni svet garancije, da bosta vladi ZDA in Velike Britanije izpolnili svoje mednarodne obveznosti in da bo zjamčena neodvisnost Svobodnega tržaškega ozemlja.

Osnovne svobosćine v Trstu ukinjene

Predsednik Varnostnega sveta Malik je sprejel iz Trsta številna pisma, ki jih pošiljajo različne organizacije in državljanji italijanske in jugoslovanske narodnosti, v katerih protestirajo proti kršitvi mirovne pogodbe z Italijo in statuta za Trst s strani anglo-ameriške vojaške komande. V vseh pismih poudarjajo, da se zadržanje anglo-ameriške uprave v ničemer ne razlikuje od zadržanja fašističnih okupatorjev.

Svoboda tiska, govora in zborovanj je popolnoma odpravljena. Anglo-ameriške oblasti spet uveljavljajo protidelavske fašistične zakone. Predstavnike strokovnih zvez mečejo v koncentracijska taborišča. Obsodbe, ki so jih izrekle fašistične oblasti, so spet pravno veljavne. Slovencem ne priznajo niti najosnovnejših nacionalnih pravic.

Širili bomo prijateljstvo do nove Jugoslavije

Na povabilo Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije je obiskala Trbovlje I. rudarska brigada iz Mosta na Češkoslovaškem, ki šteje 26 članov. Skoraj vsi so člani Komunistične partije Češkoslovaške, vsi pa člani Zveze prijateljev Titove Jugoslavije. Večina od njih je za to potovanje v Jugoslavijo izkoristila svoj redni letni dopust. Niso pa prišli v Trbovlje na odmor. Takoj po prihodu so prosili, da jih pustijo na delo v rudnik. Hočejo se na ta način seznaniti z jugoslovanskimi tovariši, spoznati njihove razmere in pomagati z izkušnjami iz svojega dela. Trboveljski tovariši jih zelo hvalijo. Vsi so spretni in marljivi delavci ter dobri tovariši pri delu. Sami pa so prav tako navdušeni nad rudarji domačini. Ne morejo prehaliti delovnega poleta jugoslovanskih rudarjev in njihove razredne zavesti ter predanosti socializmu.

Še preden so odšli iz Češkoslovaške, so jim nekateri odsvetovali to potovanje. Nekateri so trdili, da je v Jugoslaviji glad in beda, da vlada režim, da ne bodo mogli vzdržati, da jih bodo v Jugoslaviji zaprli itd. Take govorice so posledica Informbiroja proti Komunistični partiji Jugoslavije. Tovariš Rališ, član mestnega komiteja v Mostu in vodja te brigade, je dejal, da so prav zaradi tega še z večjim zanimanjem prišli v Jugoslavijo. Hoteli so se prepričati o resničnih razmerah v Jugoslaviji. Vsi so bili prijetno presenečeni. Zelo se zanimajo za vse podrobnosti. Ko opazujejo razmere v Trbovljah in v okolici, kamor gredo v prostem času, jih primerjajo s trditvami v resoluciji Informbiroja. Ugotavljajo, da obtožbe resolucije ne držijo. Vidijo na vsakem koraku poleg slik maršala Tita še slike Lenina in Stalina. Preden so prišli v Jugoslavijo, so bili prepričani, da tega nikjer ne bodo videli. Po nekaj dneh bivanja v Trbovljah so obiskali sekretarja okrajnega komiteja Komunistične partije in se zelo zanimali za delo jugoslovanske Partije. Tovariš Blin, član delegacije, je na vprašanje dopisnika »Ljudske pravice«, kaj misli o vlogi Komunistične partije v Jugoslaviji, odgovoril: »Zapiši, da sem se prepričal, da je Komunistična partija voditeljica vsega življenja.« Tomanek Bedřich se prav posebno zanima za vsa vprašanja. Ugotavlja, da razmere v Jugoslaviji niso takšne, kot jih opisuje resolucija Informbiroja. Težko pričakuje, da si bo ogledal še razmere v drugih krajih, posebno v Raši, kamor bo brigada v naslednjih dneh potovala. Vsi so se prepričali o veliki ljubezni in navdušenju jugoslovanskega ljudstva za maršala Tita.

Jugoslovanska mladina bo podpirala borbo mladine vsega sveta

V nadaljevanju mednarodne konferenice delovne mladine v Varšavi je govoril predsednik španske republikanske mladine o junaški borbi španske mladine proti Frankovemu fašističnemu režimu, ki uživa podporo zapadnih imperialistov. Izrazil je neomajno vero napredne španske mladine v zmago nad Francovim fašizmom, v zmago miroljubnih demokratičnih sil v svetu nad mednarodno reakcijo in hujskači nove vojne.

Grški delegat je sporočil napredni mladini sveta bratske pozdrave grške mladine, ki se bori proti monarhofašističnim tolpom in angloameriškim okupatorjem za svobodo in neodvisnost svoje domovine.

Na predlog predsednika konference so sprejeli posebne resolucije, v katerih svetovna mladina izraža popolno solidarnost in podporo borbeni mladini Grčije in Španije. Prečitana je bila tudi izjava ameriške delegacije, da je v Varšavo prispelo samo 19 njihovih mladinskih zastopnikov, ker ameriško zunanje ministrstvo ostalim delegatom ni dalo potnega dovoljenja.

Dne 10. avgusta t. l. je imel referat jugoslovanski delegat Bjelajac, v katerem je dal izčrpen pregled težkih življenjskih pogojev delovne mladine v stari Jugoslaviji, junaške borbe ljudske mladine Jugoslavije proti fašističnim okupatorjem in ugodnih pogojev v novi Jugoslaviji, ki je zajamčila vsestranski razvoj in popolno ustvarjalno dejavnost delovne mladine pri graditvi novega življenja in lepše bodočnosti.

Ob koncu svojega referata je dejal:

Tovariš Rališ si je napisal govor, ki ga bo imel po »trboveljskem radiu« — zvočnikih v mestu — in pravi v njem med drugim: »Gledamo pri vas, kako gradite socializem, ko pa bo prišla k nam vaša brigada, bo tudi ona videla, kako ga mi gradimo.« Ko se zahvaljuje trboveljskim pionirjem za prisrčno slovo, ki so jo priredili v čast češkoslovaškim gostom, pravi: »Želimo, da ostanete večno mladi Titovi pionirji, pionirji, ki ne poznajo težkoč, pionirji novega sveta.« Vsi so si v okolici ogledali kraje borb z okupatorjem in grobove partizanov. Rališ pravi v svojem govoru: »Ogledali smo si kraj, kjer so bili prvi trboveljski partizani — prvi komunisti.

Gospodarski načrt v sovjetski coni Nemčije presežen

Nemška gospodarska komisija je objavila uradno sporočilo o rezultatih gospodarskega načrta v sovjetski zasledbeni coni Nemčije v prvem polletju 1948. leta.

Vse industrijske panoge so načrt znatno presegle. Skupno je bil proizvodni načrt nemške industrije v sovjetski zasledbeni coni presežen za 32 odstotkov. Ti rezultati kažejo, da je nastala v delovni zmogljivosti v večini vodilnih obratov precejšnja sprememba.

Nadalje ugotavlja gospodarska komisija, da so pomladanske setve s pomočjo širokih kmečkih množic ter s sodelovanjem demokratičnih strank in organizacij ter delovnih ljudi iz mest uspešno izvedli.

Tudi v transportu so načrt uspešno izpolnili in sicer v železniškem prometu 104 odstotno, v rečni plovbi 100 odstotno in v avtobusnem prometu 116 odstotno.

Spojitev bolgarskih delavskih strank zagotavlja uspešno borbo za socializem

V narodnem gledališču v Sofiji je bila dne 11. avgusta t. l. ob priliki združitvi obeh bolgarskih delavskih strank slavnostna seja, ki so se je udeležili člani Centralnih komitejev obeh strank, nekateri ministri in drugi.

V svojih govorih sta poudarila Bolganov v imenu Socialdemokratske stranke in Červenkov v imenu Delavske partije (Komunistov) veliki pomen spojitve obeh delavskih strank v borbi za enotnost delavskega razreda in za združitve demokratičnih sil v borbi za socializem.

Bolgarski list »Robotničesko djelo« piše, da predstavlja spojitev obeh de-

ko se uho navadi bratskega jezika in ko pade megla z oči, razumemo, zakaj je bilo med trboveljskimi rudarji toliko partizanov. Ravnali so po tradiciji proletariata, ki se ne pusti pokoriti. Niti največje nasilje zločinskega fašizma ni moglo pokoriti Jugoslovancev. Tudi v bodočnosti ne bo mogel nikdo pokoriti današnje nove Titove Jugoslavije.« Tovariš Rališ zaključuje svoj govor: »Spomini, ki jih bomo odnesli iz vaše domovine, bodo nekaj najlepšega v našem življenju. Kot člani Zveze prijateljev Titove Jugoslavije v Češkoslovaški vam obljublamo, da bomo stalno širili prijateljstvo do nove Jugoslavije.«

Prodaja v velikem in podrobnem trgovanju je znatno narasla: v trgovini na veliko je znašala prodaja v prvem četrtletju 1948 v primeru z 1947. letom 136 odstotkov, v trgovini na drobno pa 120 odstotkov.

Šef sovjetske vojaške uprave v Nemčiji je potrdil setveni načrt nemške gospodarske komisije za leto 1949. V tem načrtu predvidevajo izboljšanje oskrbe z živilom za prebivalstvo sovjetske cone in Berlina ter povečanje oskrbe s surovinami za industrijo. Vrsta ukrepov bo ustvarila potrebne pogoje za rešitev teh nalog. Pri izvrševanju tega načrta bodo posvečali največjo pažnjo oskrbi z umetnimi gnojili in poljedelskimi stroji.

Vlada Sovjetske zveze je na prošnjo sovjetskih vojaških oblasti sporočila, da bo v teku avgusta in septembra t. l. poslala za oskrbo prebivalstvu Berlina in sovjetske cone Nemčije 10.000 ton masli.

Delavske stranke silni napredek. Delavska enotnost bo uresničena na trdni podlagi nauka marksizma-leninizma. Bolgarski tisk zagotavlja, da bo spojitev Socialdemokratov v Delavsko partijo ugodno vplivala na razvoj Domovinske fronte in da se bodo v njenih vrstah združile vse demokratične sile v deželi za borbo proti reakciji in za obnovo socializma.

Drobne novice

Na Hrvaškem so priredili v vseh okrajih trimesečne tečaje za prodajalce, ki bodo zaposleni v združenih in drugih prodajalnah. Razen tega so priredili še enomesečne tečaje za vodje trgovskih podjetij. Na tečajih se uči 7659 tečajnikov.

V ogulinskem okraju (Hrvaška) morajo po letošnjem programu zgraditi 744 hiš, 116 poslopij pa popraviti. Do konca meseca julija t. l. so obnovili že 678 hiš. Lepe uspehe pri obnovi so dosegli samo, ker so se že v začetku leta dobro pripravili na gradbeno sezono. Skoraj vse gradivo pridobivajo v samem okraju in prednjačijo po organizaciji obnovitvenega dela vsem okrajem na Hrvaškem.

V Črni gori bodo začeli graditi pomembno cesto Bioče — Manastir — Morača — Kolašin, ki bo vezala Črno goro v najkrajši smeri z Jadranskim

Delovni uspehi ljudske oblasti v Grčiji

Radijska postaja Svobodna Grčija je objavila komentar ob proslavi obletnice ustanovitve ljudske oblasti v Grčiji, v katerem so navedeni delovni uspehi grških ljudskih oblastev.

Ljudska oblast, zakonito ustanovljena z ustavnima aktoma št. 1 in 2 začasne demokratične grške vlade, je dosegla lani velike uspehe na vseh področjih. V mnogih krajih Grčije so bile prvokrat izvedene svobodne demokratične volitve, ki se jih je udeležilo povprečno okrog 95 odstotkov volivcev. Ljudske oblasti so začele izvajati agrarno reformo na osvobojenem ozemlju.

Poleg posestev veleposestnikov je bilo sekvestrirano tudi posestvo kralja Pavla Glücksburga v Agiji, ki ima nad 3.000 ha. Na podlagi agrarne reforme je dobilo nad 3100 družin kmetov zemljo.

Na področju ljudske prosvete in

morjem. Držala bo po Ljmski, Tarski in Moravški dolini ob gozdnatih krajih, kjer se bo razvila lesna industrija. Že v stari Jugoslaviji so se lotili cestnih del, niso pa pokazali pravega razumevanja in obstalo je samo pri začetku.

Na beograjski postaji so uredili stalno čiščenje in desinficiranje potniških vagonov. Vagone desinficirajo v posebnem predoru, kjer uporabljajo strupene pline. Na mesec očistijo na postaji do 10 tisoč vagonov.

V Bosni in Hercegovini so državna kmetijska posestva pridelala za 10 odstotkov več žita, kakor je bilo preračunano. Razen tega je letošnji pridelek boljši od lanskega.

POLITIČNE VESTI

Romunska petrolejska proizvodnja je prekoračila v juliju predviden plan, ki je bil za 6 odstotkov višji kakor v juniju, za nadaljnih 8 odstotkov. Samo podjetje »Sovrompetrol« je produciralo za 10.000 ton petroleja več, kakor je predvideval načrt.

Iz New Yorka poročajo, da je plenum kolumbijskega združenja delavcev zahteval v imenu 250 tisoč svojih članov pomilostitev vseh političnih pripornikov, ki so bili obsojeni v zvezi z nemir v letošnjem aprilu. Plenum zahteva nadalje ukinitve obsednega stanja, ki vlada sedaj po vsej deželi. Kot je znano, kolumbijska vlada neusmiljeno preganja demokratične funkcionarje, posebno delavske voditelje.

V Belgiji je položaj tekstilne, usnjarske in opekarske industrije od dne do dne težji, ker ne morejo najti kupcev za izgotovljene izdelke. V navedenih panogah delajo samo štiri dni tedensko, brezposelnost pa je vedno večja.

Sovjetska zveza se zavzema za trajen mir

Pietro Nenni je po svojem povratku iz Moskve izjavil, da je po mnenju sovjetskih državnikov možno, da na podlagi jaltskih in potsdamskih dogovorov dosežejo sporazum v nemškem vprašanju. Na odgovorne može v Sovjetski zvezi niti v najmanjši meri ne vpliva tako imenovana »hladna vojna«, ker ne vodi jo kratkovidne politike, temveč se držijo jaltških in potsdamskih dogovorov, katere smatrajo še vedno za veljavne. Niti pri vodilnih činiteljih sovjetske politike niti pri sovjetskem ljudstvu ni opazati najmanjših znakov vojne psihoze.

Sploh je nemogoče, je dejal Nenni, da bi ljudstvo, ki si je zadalo nalogo, da preide iz socialističnega družabnega reda v komunističnega, hotelo novo vojno ali se strinjalo z mislijo, da je nova vojna neizbežna. Sovjetska zveza in ljudske demokracije se borijo za trajen mir.

Zadovoljiva zetek v Bolgariji

Po poročilih iz vse Bolgarije poteka mlačev s pospešenim tempom ter bo v mnogih krajih kmalu končana. Donos na oral je zadovoljiv. Posamezne vaške delovne zadruge so pridelale po 300 do 320 kg pšenice na oral. Srednji donos pšenice znaša v kmečkih delovnih zadrukah na oral 180 do 190 kg, pri privatnih lastnikih pa 130 do 150 kg. Mnoge zadruge in vasi so že opravile mlačev in začele prodajati določene količine državi.

Po naši zemlji

Kot napredna mladina se borimo za pravico našega ljudstva

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško je poslal Svetovni federaciji demokratične mladine pismo, v katerem seznani vso demokratično in napredno mladino sveta z borbo naše mladine in sploh našega ljudstva na Koroškem za slovenske šole, ki bi slovenski mladini na Koroškem nudile možnost za izobrazbo v slovenskem jeziku in v narodnem duhu. V tem pismu pravi med drugim:

Že stoletja se bori slovensko ljudstvo na Koroškem za svoje najosnovnejše nacionalne in demokratične pravice, ki so mu jih stalno odrekale in mu jih tudi danes odrekajo reakcionarne avstrijske oblasti. Z nasiljem vseh oblik skušajo zatreti slovenski življenj na Koroškem.

Eden izmed mnogih takih načinov je načrtno raznarodovanje naše mladine v avstrijskih šolah. Za osnovne šole sicer obstoja zakon o obveznem pouku v materinskem jeziku za slovenske otroke na Koroškem. Ta zakon pa se po večini sploh ne upošteva, ker so učitelji, ki ponujajo v šolah na Slovenskem Koroškem, po večini ali slovenščine sploh ne zmožni, ali pa se kot bivši nacisti branijo poučevati v slovenskem jeziku. Kjer se pa ta zakon o slovenskem pouku izvaja, ne predstavlja nič drugega, kot sredstvo več za germanizacijo naše mladine.

Posebno občutljivo pa je prizadeto slovensko ljudstvo na Koroškem s tem, da nima možnosti za vzgojo svoje lastne slovenske inteligence. Zato je slovenska mladina na Koroškem začela z načrtno borbo za slovenske srednje šole. Samo slovenska gimnazija in slovensko učiteljske v Celovcu, ki ga odločno zahtevamo, bi nam mogla zagotoviti, da bo naša naša mlade domače inteligence vzgojen v pravilnem narodnem in naprednem duhu. Današnje avstrijske srednje šole vzgajajo i avstrijsko i našo slovensko mladino v duhu sovraštva do vsega napredka v svetu sploh.

Kot napredna slovenska mladina na Koroškem tega ne moremo trpeti in se zato z vsemi možnimi sredstvi borimo za svoje lastne srednje šole, za vzgojo

naše mladine v smislu napredka, socializma in bratstva med vsemi narodi sveta.

O tej naši borbi za lastne srednje šole Vas zaradi tega obveščamo, da bi to sporočili vsej napredni mladini sveta, da bi svetu pokazali, da je napredna slovenska mladina na Koroškem še danes prisiljena vršiti borbo za najosnovnejše pravice svojega naroda, čeprav je doprinesla težke krvave žrtve, ko se je v partizanskih odredih borila z orožjem v roki na strani demokratičnih narodov proti nemškemu fašizmu. Trdno smo

prepričani, da nas bodo v tej borbi podpirale tako Svetovna federacija demokratične mladine, kot vse napredne mladinske organizacije, ki so v njej včlanjene. Mi pa bomo to borbo vršili še odločneje in vsedotlej, dokler ne dosežemo postavljeni cilj, kajti zavedamo se, da bo to spet en korak naprej na poti v končno nacionalno in socialno osvoboditev, ki si jo je ljudstvo Slovenske Koroške že priborilo z zmago nad fašizmom, katero pa mu imperialisti ponovno odrekajo.

Izkušnje so šole

Iz vrst naših čitateljev smo prejeli sledeči dopis, ki se nanaša na poizkuse avstrijske reakcije, da bi si ustvarila s pomočjo zapadnih imperialistov oboroženo silo kot poslušno orodje pri strahovanju in zatiranju avstrijskega delovnega ljudstva:

Ko je v prvi avstrijski republiki ustvarjal socialdemokrat Julius Deutsch oboroženo silo so trdili, da bo imela nalogo zavarovati demokracijo in republiko, to se pravi z drugimi besedami, da bo njena naloga, da zaščiti ljudstvo pred vsemi poizkusi in nakanami reakcije, ki bi hotela avstrijskemu ljudstvu odvzeti komaj pridobljene demokratične pravice in svobodine. Delovno ljudstvo Avstrije, ki je takrat še zaupalo in verjelo tem svojim voditeljem, je v svoji nebudnosti dopustilo, da so rekrutirali avstrijsko oboroženo silo večidel iz delomrznežev in brezposelnih črnožoltnih oficirjev bivše »slavne« avstroogrške monarhije. To svojo lahkomišelnost je moralo avstrijsko ljudstvo drago plačati.

Že par let pozneje po ustanovitvi je postala avstrijska vojska poslušno orodje v rokah najtemnejših reakcionarjev Seiplovega in Schöberjevega kova. Leta 1927, ko je gorela justična palača na Dunaju, so jo prvič poslali proti golorkemu delavstvu. A prišlo je še hujše. Leta 1934, ko bi Deutsche vojaška sila morala izpolniti svojo nalogo in zaščititi ogroženo demokracijo, se je dejansko izkazala kot udarna pest hemwehrovskega klerofašizma. Ko so šli junaki Walisch, Münchreiter in njihovi revolucionarni tovariši — seve brez izdajalskega vodstva socialdemokracije — na barikade braniti demokracijo s svojimi telesi in s svojo krvjo, je prav ta vojska streljala na nje in njihove delavske domove z mitraljezi in topovi.

Postala je dejansko grobokop demokracije.

Od takrat naprej je bilo vedno bolj očitno, da se skrivajo za krinko zaščitnika demokratične republike povsem drugi cilji in naloge, za katere je bila dejansko poklicana avstrijska vojska. V letih 1934 do 1938 se je vneto pripravljala za te naloge v nemških »soldatenringih«. Zato tudi marca 1938, leta ni padel noben strel v obrambo republike, temveč se je avstrijska zvezna oborožena sila čez noč spojila v »Deutsche Wehrmacht«.

Nadaljnji dogodki, žalostna in grozna drama iz zadnjih let, ko je svoječasna avstrijska vojska in z njo vsi sinovi avstrijskega ljudstva izvrševala svojo pravo »vzvišeno poslanstvo«, so nam vsem v spominu. V potokih je tekla kri. Med El Alameinom in Narvikom, med Pireneji in Volgo ležijo grobovi padlih Avstrijcev. Ni zadostovalo da so krvaveli. Na strani odnosno kot del bestialne nemške soldateske so postali sokrivi grozodejstev, ki jih je ta napravila nad podjarmljenimi narodi Evrope.

Značilen primer izrodka in velenemške nastrojenosti avstrijske oborožene sile, pri katere rojstvu so tudi socialdemokrati iniciativno sodelovali, je bila zloglasna koroška »Volkswehr«. Okrog Fallerja, kateremu ne bi hotel podtikati slabih namenov pač pa neizmerno naivnost, so se zbirali pod rudečo zastavo za »demokracijo in napredek« elementl, ki so s svojim terorjem v prvi vrsti odločili krivični plebiscit. Kmalu so se naveličali ti »Volkswehrovci« rudeče zastave. Lepši se jim je zdelo če si pripnejo svoje lavorike na klobuke s krivimi peresi Heimatschutz, pozneje pa na ruja-ve SA uniforme. Z lažljivo frazo, da se bore za demokracijo, so ti »junaki« dejansko gazili in teptali pravice slovenskega življa na Koroškem. Od leta 1920

dalje so strumno defilirali pred nacističnim krvnikom Maier-Kajbitschem, ki pa je pozneje na svojevrsten način poplačal svoje nekdanje zaveznike za izkazano podporo pri plebiscitu. Zaslepljeni pobudnik »Volkswehra« Faller je moral celo pustiti svoje življenje v Dachauskem koncentracijskem taborišču.

Strašne so te izkušnje za avstrijski narod. Na grozovit način je moralo avstrijsko delovno ljudstvo poplačati svojo naivnost, ko je svoječasno privolilo v ustvaritev vojaške sile in je, kakor je bil to slučaj na Koroškem, pri tem tudi aktivno sodelovalo.

Življenje je šola in iz izkušenj se učiš. Da pa ni vedno tako se vidi iz tega, da se danes v Avstriji ponovno razpravlja o potrebi nove vojaške sile. Da to silo rabijo različni gospodje, grofje in Grafi, nam je razumljivo. Ti bi radi na ta način zaposlili danes brezposelne »Ritterkreuzträgerje«. Upravičeno tudi računajo s tem, da bo brezposelno avstrijsko delovno ljudstvo, ki ga prvi izvoljeni kanceler druge republike najrajši naziva z laskavim imenom »mob« — po naše bi se reklo druhal — šlo nekoč na ceste in zahtevalo svoje pravice. Razumemo, da jim je za ta slučaj potrebna predana vojaška sila. Razumemo nadalje še, da ti gospodje gledajo tudi v bodočnost, nadejajoč se, da morda ni še vseh dni večer in da bi se večne sanje o rajhu le dale še kdaj uresničiti. Tudi za ta slučaj hoče biti ta avstrijska go-spoda pripravljena.

Vse to je razumljivo. Noben človek pa ne bi mogel razumeti in verjeti, če ne bi tega doživel sam, da tudi »socialisti« in ravno vodilni »socialisti« kot predstavniki delovnih ljudi najbolj kričijo po oboroženi sili. Delovno ljudstvo pa že ima svoje izkušnje in noče nove vojske. Če bi se današnji predstavniki SPOe ne bili že tolikokrat razkrinkali kot čisto navadni lakaji in agenti tujih naredbodajalcev, bi se razkrinkali to pot.

Eno pa nas veseli, in to je odločna borba naprednih avstrijskih sil proti nameravani ustanovitvi nove avstrijske vojske. V tej borbi zagotavljamo koroški Slovenci kot del iskrenega soseda avstrijskim antifašističnim množicam našo iskreno in brezpogojno pomoč, ker smo mnenja, da je v času, ko se niso še posušile solze mater, vdov in otrok po svojih padlih dragih, nujno potrebno, da se v kalu zadušijo vsak nov pojav vojaške miselnosti.

K propagandi za vzpostavitev nove avstrijske vojske pa koroški Slovenci še posebej ugotavljamo, da so minuli časi, ko so služili Slovani tujcem. Zmiraj smo Slovenci odklanjali to vsiljeno nam službo. V zadnji vojski pa so dali nešteti naši sinovi — junaki partizani — na strani zaveznikov svojo dragoceno kri za stvar pravice. Končno je tekla slovenska kri tudi za to, da bi bila nemška vojaška miselnost strta za vse večne čase. Slovensko ljudstvo na Koroškem, ki se danes bori za svojo dokončno svobodo, ne bo dopuščalo, da bi njegovi sinovi še kdajkoli stali pred bivšimi Hitlerjevimi oficirji »stillgestanden«. O tem naj si je na jasnem vsa protiljudska go-spoda. M. K.

ZAČETKI Osvobodilne fronte na KOROŠKEM

Prvi začetki Osvobodilne fronte na Koroškem so nastali v goratem območju vzhodnih Karavank. Kotline in doline okoli Železne Kaple so postale izhodišče osvobodilnega gibanja na Koroškem. Sele, Korte, Obirsko, Lobnik, Lepena, Bela in Železna Kapla so kraji, kjer se je Osvobodilna fronta na Koroškem najbolj zasidrila. Tu je bilo doma veliko tistih dezerterjev, ki so se nemški vojski odtegnili že pred napadom na Jugoslavijo, pozneje pa so postali prvi koroški partizani in prvi aktivisti Osvobodilne fronte. Svoje delo so začeli v tistih mesecih, ko so Nemci iz Ukrajine prodirali proti Kavkazu in Volgi.

Bilo je poleti 1942. Takrat se je vrnil iz Gorenjskega na Koroško Ivan Zupane s partizanskim imenom Johan, doma iz Obirskega pri Železni Kapli. Z

njim je prišel Stane Mrhar iz Št. Vida pri Ljubljani. Oba sta zaktivizirala pretežno večino kmečkega prebivalstva po kotlinah in dolinah okoli Železne Kaple. Poučevala sta ljudi o osvobodilni borbi, organizirala odbore OF in pobirala prostovoljne prispevke za OF. Dragocen delež je nudil zlasti »Johan«, ki je kot domačin poznal ljudi in že od prej vedel, kateri so zavedni Slovenci in kateri ne. Čeprav je značaj pokrajine ob vzhodnih Karavankah tak, da so naselbine po večini zelo raztresene in kmetje sami ne obujejo veliko med seboj, je »Johanovo« seme padlo na rodovitna tla. Po Stanetovem poročilu sta bili dve tretjini kmetov protifašistično razpoloženi, oz. proti Hitlerju. Grožnja s selitvami je seveda segla tudi v te zaprte kotline in po svoje pripomogla k

povečanju mrznje in sovraštva do Nemcev. V Hitlerju so videli ljudje svoj propad. Partizanom so govorili: pridite in rešite nas tega hudiča (Hitlerja). »Johan« jim je vztrajno kazal pot aktivne borbe z Nemci in uspeval. Skupaj s Stanetom sta obiskala tudi tamkajšnjega župnika. Razložila sta mu namen boja. Župnik je stvar odobral in obljubil, da bo tudi pri ljudeh govoril ugodno za osvobodilno gibanje in izpodbijal morebitne pomisleke, kakor je delal doslej.

Kraji okoli Železne Kaple so postali prve baze osvobodilnega gibanja na Koroškem. Iz teh krajev se je potem začelo širiti tudi drugam, proti zapadu in severu, v Sele, okolico Borovelj in dalje v dolino, zlasti v Podjuno, o kateri je Maier-Kajbitsch rekel, da je bilo v njej protinacistično gibanje celo močnejše, »kakor v prikličenih jugoslovanskih predelih. Osebna poznanstva, ki jih je imel »Johan«, so postala struga, po kateri se je začelo pretakati osvobodilno gibanje na Koroškem.

V drugi polovici avgusta 1942. leta je prišel na Koroško prvi bataljon Savinjskega odreda, ki je spadal k II. grupi štajerskih odredov. Ta slavna II. grupa je

pod vodstvom kasnejšega komandanta slovenske narodno osvobodilne vojske Franceta Rozmana — Staneta potovala 1942 z Dolenjske na Štajersko po čudno dolgi poti preko Gorenjske in Kamniških planin. Bataljon Savinjskega odreda pod vodstvom Janeza Kranjca — Pogladena je potoval preko Koroške. Dne 21. avgusta 1942 je bataljon po gamsovi stezi med stenami in prepadi prišel na Košuto v Karavankah. Zvečer 22. avgusta je bil v Srednjem kotu. Od tod ni mogel v Sele, ker so Nemci zvedeli za njegov pohod in z vso naglico nagrmadili vojaštvo v Selah. Bataljon je moral mimo teh in se je 24. avgusta vzel na planino Zetiče, od koder je krenil po pobočju Obirja proti Dravi v bližino vasi Robež. Tam je 25. avgusta imel boje z Nemci. V noči na 26. avgust je krenil preko slapa pri Podkanji, preko Jeriš in Reberce čez cesto, Belo in železnico pri Fužinah naprej proti vzhodu na planino Ojstro. Od tu je nadaljeval pot proti bivši jugoslovansko-nemški meji. Na Lužah je imel še boje z nemško zasedo. Preko Koprivne in Podpece je 27. avgusta marširal proti vzhodu na jugoslovansko ozemlje. (Dalje.)

BOLEZNI KROMPIRJA

Bolezni gomoljev

Mokra gnijoba. Pri izkopavanju pogosto opazimo, da je med zdravimi gomolji tudi mnogo gnilih. Krompir gnije posebno v težki zemlji v času, ko sta pozno poletje in začetek jeseni deževna.

Bakterije, ki povzročajo to gnijobo, prihajajo z gomolji v hrane, kamor spravljamo krompir. Tu se nadaljuje njih škodljivo delo. Gnijoba se širi od krompirja na krompir in če si pravočasno ne pomagamo, nam lahko uniči ves pridelek. Zdrav krompir se spremeni v rumeno smrdečo kašo, ki na zraku potemni.

Protij tej bolezni si najbolje pomagamo tako, da pustimo krompir, ki ga izkopljemo, tako dolgo na njivi, da se popolnoma osuši. Poleg tega ga moramo dobro očistiti zemlje, ki se ga drži. Prostor, kamor spravljamo krompir, morajo biti suhi in hladni. Največji prijatelj te bolezni je toplota. Kupi krompirja ne smejo biti previsoki, prostore moramo večkrat zračiti in vsak ranjen ali pa nagnit krompir takoj odstraniti.

Razen opisane gnijobe se večkrat pojavljata tudi tako imenovana suha gnijoba krompirja, navadno v pešeni zemlji. Gomolji znotraj gnijejo, pri tem pa ostanejo suhi in trdi. Ta bolezen ni tako nevarna kot prva, ker se ne razširja tako hitro. Pomoč proti njej je ista kot pri prejšnji.

Rjave lise in piškavost krompirja. Če prerežemo na videz popolnoma zdrav krompir, najdemo včasih pol do 1 cm pod kožo rjavkasto liso, ki se vleče krog in krog krompirja. Jeseni je ta lisa navadno majhna in je zaradi tega krompir prav tako užiten. Čim dalje pa je krompir v shrambi, tem večja je ta lisa. Sredina krompirja vedno bolj razpada, dokler ni gomolj popolnoma votel. V napadenem krompirju se naselijo navadno še gnijobne bakterije in tako nam ta bolezen lahko uniči dve tretjini krompirja ali pa še več.

Bolezni na listih in stebelu

Krompirjeva plesen je glivična bolezen, ki napada predvsem zgodnje vrste krompirja. Nastopa pa šele, ko so krompirjevi grmi že dovolj razviti, navadno v času, ko cvete ali takoj po tem. Napada vse dele krompirja, a najbolj liste in gomolje. Največkrat se pojavljajo prvi znaki bolezni na vrhovih ter ob robovih listov. To so majhne, rumenkastorjave pege, ki pa se naglo večajo in razširjajo čez vso listno površino. Ob vlažnem vremenu opazimo na zgornji strani obolelih listov fino, belo prevleko - plesen, pri starejših okužbah le ob robovih peg. Ob močni bolezni lahko propa-

Nevarnost te bolezni je v tem, da ne vemo, koliko krompirja je bolnega, ker je na zunaj ves zdrav; če hočemo imeti prihodnje leto zdrav krompir, si moramo preskrbeti drugo zdravo seme.

Rdeče lise na krompirju, ki se zajedajo vedno globlje v gomolje krompirja (pa tudi repe, korenja, detelje in lucerne), povzročajo, da krompir gnije (rdeča gnijoba). Ta bolezen napada samo krompir na mokri, težki zemlji, ki je malo zračna.

Grinte na krompirju niso tako nevarne kot so neprijetne. Večjo škodo nam naredijo samo tedaj, če so zelo razširjene in če segajo globoko proti sredini krompirja.

Protij tej bolezni, ki se navadno kaže samo na določenih njivah (mnogokrat na senčnih), priporočajo nekateri, da trosimo na 100 m² njive 3 kg žvepla. Krompir je v žvepleni zemlji mnogo bolj zdrav in lepše prezimuje.

Rak na krompirju je mnogo nevarnejši kot navadne grinte. Na krompirju se napravijo bradavičasti izrastki, ki polagoma rastejo in sčasoma spremenijo cel krompir v kup grintave tvarine.

Sladek krompir ni bolan, vendar pa je manj vreden, ker ima neprijeten okus. Prej se je mislilo, da je sladek krompir namrznjen, to pa ne more biti, ker mnogokrat postane krompir sladek že pri 2 do 6 stopinj Celzija nad ničlo. Krompir, kot sploh vsaka živa tvarina, diha, zato se v gomolju vedno spreminja nekaj škroba v sladkor, ki ga porabi krompir pri višji toploti za dihanje (teža krompirja se zaradi dihanja manjša). Ko pa začne toplota padati, se zmanjša dihanje krompirja in preostali sladkor se nabira v gomolju.

Tej napaki lahko odporemo tako, da damo krompir v toplejši prostor, zaradi česar se bo sladkor spet izgubil iz njega.

de vse krompirjevo listje. Bolezen preide tudi na cimo, ki popolnoma porjavi, počrni, ovne in se posuši. Jasno je, da zaradi tega zaostanejo gomolji v rasti. Dobimo le pičel pridelek, a še ta je slab, ker se bolezen ne omeji le na nadzemeljske dele rastlin, temveč okuži tudi gomolje, posebno tiste, ki so plitvo v zemlji. Okužen gomolj spoznaš po tem, da je na oboleli površini modrikastorjave barve, obolela mesta pa so nekoliko odprta. Če tak gomolj prerežemo, vidimo, da je pod kožo rjav in izsušen. Okuženi gomolji so zelo podvrženi raznim gnijobam ter posebno v shrambah zelo

radi gnijejo in okužijo še ostale zdrave gomolje.

Izgube zaradi krompirjeve plesni znašajo lahko več kot 60 odstot. pridelka. Glivica napade tudi paradižnike in povzroča podobno obolenje.

Bela prevleka - plesen, ki jo ob vlažnem vremenu opazimo na spodnji strani obolelih listov, ni drugo kot drobni beli trosonosci, organi za razmnoževanje glivice. Ti trosonosci rastejo skozi listne rože in odvajajo na svojih vršičkih številne brezbarvne trose, ki imajo obliko limone. V kapljici vode razkalijo trose tako, da poženejo klično cevko, ki prodre skozi listno rezo ali staničje v

notranjost še zdravega lista in ga tako okuži. Največkrat pa izleze iz trosov 4 do 16 drobnih, s pomočjo dveh bičkov gibljivih trosov, ki se prav kmalu umirijo, vzkalijo ter povzročijo ponovno okužbo listov. Med listnim staničjem se glivica naglo razraste, tvori tako imenovano podgobje, drobne nitke, ki zajedajo listno staničje ter povzročajo naglo propadanje (rjavenje, sušenje) listja in cime. Ob robu rjavih peg tvori gliva spet trososce s trosi, ki jih veter in voda naglo raznašata. Ena obolela rastlina okuži v nekaj dneh lahko vso njivo. Posebno močno se širi krompirjeva plesen ob vlažnem in hladnem poletnem vremenu.

Glivica prezimi na več načinov: bodisi v gomoljih tako, da jih z okuženimi gomolji prenašamo z leta v leto, ali pa preživi zimo na polju v zemlji, kjer tvori proti mrazu zelo odporne zimske trose.

NA ODREZKE ŽIVILSKIH NAKAZNIC 44. DODELITVENE PERIODE DOBIMO NASLEDNJA ŽIVILA:

Dobi se:	k r u h			m e s o			m a s t					ovseni kosmiči	bela moka	ona o. zdr.	1	500
	400 g	500 g	1000 g	200 g	300 g	70 g	140 g	180 g	280 g	350 g	400 g	250 g	750 g	2 zav.	1 zav.	g
1 Normalni oskrb. nad 18 let	3		1, 2, 16					5			8		4			
2 Mladina od 12—18 let	3		1, 2, 16	15			17	5			8	26	4			
3 Otroci od 6—12 let	3		1, 2					5					4			27
4 Otroci od 3—6 let	3		1, 2					5					4			27
5 Otroci do 3 let		1						5					4	26	27	
6 Delni samooskrb. z maslom nad 18 let	103		101102								108		104			
7 Mladina od 12—18 let	103		101102	115							108	126	104			
8 Otroci od 6—12 let	103		101102									104				127
9 Otroci od 3—6 let	103		101102									104				127
10 Otroci do 3 let		101										104	126	127		
11 Delni samooskrb. z mesom in maslo nad 18 let	203		201202								208		204			
12 Mladina od 12—18 let	203		201202								208	226	204			
13 Otroci od 6—12 let	203		201202									204				227
14 Otroci od 3—6 let	203		201202									204				227
15 Otroci do 3 let		201										204	226	227		
16 Delni oskrb. z maslom, mesom in maslo nad 18 let	303		301								308		304			
17 Mladina od 12—18 let	303		301302								308	326	304			
18 Otroci od 6—12 let	303		301302									304				327
19 Otroci od 3—6 let	303		301302									304				327
20 Otroci do 3 let		301										304	326	327		
26 Kruha nak. za samooskrb.			407										414			
27 Dodatna nakaznica za nastavljenec			501			502					505					
28 Dodatna nakazn. za delavce	603	617	620		601	602					605					
29 Dodatna nakaznica za težke delavce			703	701					702							
			710	707					721							
			717	719												
			720	722												
30 Dodatna nakaznica za težake			803810	801					802							
			815817	807					821							
			820	819												
			822	822												
31 Nakaznica za bod. in doj. matere			901						905							909
			902						906							
			903													

Nadalje še dobimo:

2800 g krompirja na odrezke 9 E, 21 E, 9 Jgd, 21 Jgd, 9 K, 21 K, 9 Klk, 21 Klk;

1400 g krompirja na odrezke 612 A, 615 A, 712 S, 715 S, 812 Sst, 815 Sst;

500 gramov stročnic na odrezke 604 A, 618 A, 704 S, 718 S, 804 Sst, 818 Sst;

375 g koruznega zdroba na odrezke 705 S, 724 S, 805 Sst, 824 Sst;

500 g bele moke na odrezek 910 M;

150 g riža na odrezke 6 K, 6 Klk, 6 Klst;

250 g riža na odrezke 6 E, 6 Jgd;

500 g suhih sliv na odrezke 7 E, 7 Jgd, 7 K, 7 Klk, 7 Klst;

na odrezke 3, 103, 203, in 303, označene z E, Jgd, K in Klk, ki se glasijo na 400 g kruha, lahko dobimo 250 kavi-

nih nadomestkov;

na odrezke po 50 g kruha, označene z »W«, dobimo belo moko v razmerju 100:75;

na tedenske odrezke 1 do 4 nakaznic za krompir 43 do 46, ki so označeni s »44 E«, dobimo skupno 5600 g krom-

pirja, na tedenske odrezke 1 do 4 nakaznic za krompir 43 do 46, označene s »44 Klst«, dobimo skupno 2800 g krompirja;

na podlagi oddanih odrezkov B nakaznic za jajca dobi vsaki potrošnik proti razvrednotenju odrezka B1 eno

(1) jajce ter proti razvrednotenju odrez-

ka B2 eno (1) jajce.

(Konec)

»Nič, konec koncev pa je doma najlepše in potrebno je, da smo čimprej tam, ko je prav gotovo vse zanemarjeno. Toliko dela me čaka, da ne vem, česa bi se najprej lotila.« Zdaj se je vsem zdelo, da je to res. Nenadoma se je v vseh spet zabudilo tisto vroče domotožje, ki jih je spremljalo po vsej poti in ki jih je priganjalo, da bi kar poleteli domov, da bi čimprej zagledali svoje požgane in porušene domove, da bi zagledali kraje, v katerih so vzrasli in ki so jim bili tako dragi. Govorili so o žitu, ki da je že pospravljeno, govorili so o krompirju, ki da bo slab, če ne bo dežja, prav tako bo s koruzo, s fižolom, ki je sicer tako dober. Govorili so o živini, govorili so o novih domovih, ki jih bo treba postaviti: ali bodo na starem kraju, ali bodo prav taki kot prejšnji, ali drugačni, pri čemer se je večina odločila za drugačne, za take, kakor jih imajo tu po dolini. In govorili so sploh o delu. Spet je bilo slišati Francko, ko je tožila:

»Saj ne vem, česa bi se najprej lotila!« Vsi so čutili, kako je to res, ko je

tam vse požgano, vse razdejano. Spet so pregledovali svoje za novi dom nabrane drobnarije, pa je bilo slišati, kako je ta in oni rekel:

»Tudi to prav pride. Pri hiši se vse porabi, če ne danes, pa jutri...«

In tam v njihovih culicah je bilo sto in sto drobnih stvari, pripravljene za novi dom, vse so jemali v svoje roke, vse so z ljubeznijo božali in mislili na to, kako prav pride. Nekdo je pobožal svojo mačko, Jože pa se je pogovarjal s svojim psičkom in mu pripovedoval, kako imenitno bo doma. Tončka je pripovedovala jarici in petelinčku, kak prostor bosta imela za brskanje, pa da se bo treba varovati pred lisico, ki je vedno prihajala k njim v goste. In najmlajša, Jožica, Anična sestra, je objemala svojo ovco in ji dopovedovala:

»Le nič se ne boj, boš videla, kako ti bo dobro pri nas. Vedno se boš samo pasla.«